

»O reálním dělení domů v obvodu pražského ghetta«³⁾) toužil v ní do vlastnictví příbytků pro obyvatele velkoměst. Velkoměstský byt je založen na nájmu. Jen malé procento jsou vlastníci. Ohromné množství osob žije ve strachu, že rozhodnutím vlastníka přijde o svůj byt, o svou provozovnu, o svůj obchod. Každý dělník, každý drobný, na službu odkázaný člověk chce bydleti blízko svého působiště. Nade vším tím davem závislých, hře náhody a pohybu cen vydaných vznáší se toužebný ideál: míti kus nemovitého majetku jako svůj byt. Přiblížili bychom se tomu ideálu, kdybychom připustili dělení domů na příbytky různých vlastníků. Vhodná finanční operace mohla by i u nás provésti čarovné heslo francouzských společností o k a p i t á l u, k t e r ý s e n a s p o ř í t í m, ž e s e b y d l í!

I právo mělo by tu své zisky. Vytvořil by se nový objekt pro právní koloběh. Také sociální moment by tu mohl padati na váhu. Mnohé nářky majitelů domů slyšíme, že dům jim ničeho nenese, že udržování domu je drahé a pod. Nesnesitelné, jak se praví, břemeno domácích pánů přesunulo by se tu na nájemníky. Stali by se vlastníky příbytků a musili by se starati o dům sami. Jakási zdravá socialisace by v tom ležela. Dům patřil by bydlícím. Tvořili by kooperativní družstvo. Kooperací by si dům vystavěli a jako družstevníci by v něm bydleli. Společně by nesli také dále všechn náklad. Velkokapitál soukromý přeměnil by se v družstevní.

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y

Kdy možno uplatňovati nárok na náhradu škody podle § 46 úraz. zákona.

Krajský soud v Jčíně zamítl žalobu F. B. o náhradu škody, způsobenou mu úrazem cestou domů z práce provozem automobilu, ježto úraz. pojišťovna uznala tento úraz za podnikový a následkem toho prý není žalovaný povinen ničeho doplatiti žalobci k tomu, co žalobce obdrží od úrazové pojišťovny.

Vrch. z. s. v P. jako soud odvolací rozsudek tento dne 7. května 1923 potvrdil.

³⁾ Str. 6.

K d o v o l á n í žalobce zrušil nejv. soud rozsudky nižších soudů, rozepři vrátil prvnímu soudu a uložil mu, by o žalobě dále jednal a při novém rozhodnutí měl zřetel na útraty opravného řízení, a to z těchto důvodů:

Otázka, vztahují-li se na žalobcův úraz předpisy o úrazovém pojišťování dělníků, byla konečně rozhodnuta usnesením správního výboru úraz. pojišťovny, kterým úraz byl prohlášen za úraz podnikový ve smyslu §u 1 úr. zák. z 28. prosince 1887 č. 1. ř. zák. ex 1888 a novely z 10. dubna 1919, č. 207 sb. z. a nař. Důsledkem tohoto usnesení, jež soudem přezkoumáno býti nemůže, jest, že žalobci vzešel proti úraz. pojišťovně nárok na odškodnění v míře úraz. zák. stanovené (§§ 1 a 6 úr. zák.), jež arci nedosahuje míry odškodnění příslušejícího žalobci podle všeobecných pravidel o náhradě škody, dále, že úr. pojišťovně přísluší postižní nárok proti žalovaným pro požitky, které žalobci z důvodu utrpěného úrazu vyplatila a vyplatí (§ 47 úr. zák.), takže žalobce sám může od žalovaných požadovat jenom obnos, o který odškodnění, příslušející mu podle všeobecných zákonných předpisů, přesahuje odškodnění, kterým jest mu povinna úrazová pojišťovna podle úr. zák. (47 úr. zák.).

Pokud dovolatel popírá jakýkoliv vliv úraz. zák. na uplatňovaný nárok a tvrdí, že žalobci musí býti přisouzena plná náhrada podle předpisů automobilového zákona z 9. srpna 1908 č. 162 ř. z., jest ve zřejmém odporu s citovanými zákonnými předpisy, a nelze dovolání vyhověti.

Nelze však přisvědčiti názoru nižších soudů, že první žalovaný I. E., jako veřejný společník firmy, v jejichž továrně žalobce byl při úrazu zaměstnán, není žalobci povinnen nic doplatiti k tomu, co žalobce obdrží od úrazové pojišťovny. Podle §u 46. úraz. zák. může pojištěnec, utrpěvší úraz, uplatňovati proti podnikateli jenom tehdy nárok na náhradu škody, nekryté odškodněním úrazové pojišťovny, když podnikatel zavinił úraz úmyslně, ale tento předpis vztahuje se na podnikatele pouze v jeho vlastnosti podnikatelské, totiž na případy, když by podle všeobecných pravidel o náhradě škody ručil za úraz, poněvadž byl zaviniěn jeho podnikem. Jenom proti těmto škodám jest podnikatel u dělnické pojišťovny pojištěn, a podle nebezpečí, s jakým jednotlivé podniky jsou spojeny, jsou stanoveny a odstupňovány i premie pojistné. Naproti tomu neplatí § 46 úr. zák. v případech, kde se úraz přihodil z příčin vnějších, mimo podnik ležících, kde tedy majitel podniku neručí za něj, protože

jest majitelem podniku, nýbrž z příčin jiných, v tomto případě proto, že jest majitelem auta, způsobivšího úraz.

Prohlášením úrazu za úraz podnikový bylo totiž podle §u 1 úr. zák. zjištěno jenom, že se úraz přihodil žalobci při konání práce, náležející k provozování podniku, což ku stanovení povinnosti úr. pojišťovny k náhradě stačí, ale zůstalo vyhrazeno soudnímu rozhodnutí, je-li úraz v příčinné souvislosti s podnikem také po stránce aktivní, byl-li totiž způsoben provozováním tohoto podniku či příhodou, ležící mimo podnik.

Nelze upříti, že jest jistá logická nesrovnalost v tom, že za podnikové úrazy byly prohlášeny i úrazy, způsobené příhodami mimo podnik vzniklými, ale když se tak z důvodů sociálně politických již stalo, nemůže to být důvodem, aby odpovědnost podnikatele byla snížena na míru úr. zákonem určenou i tam, kde není s podnikem v žádné souvislosti a kde není také krytá premiemi, placenými úrazové pojišťovně. Protože auto náleželo náhodou majiteli továrny a žalobce v okamžiku zranění konal náhodou tovární práci, nemůže být důvodem, aby žalobce obdržel menší odškodnění za utrpěný úraz, než by obdržeti musil od kteréhokoliv jiného majitele automobilu, a není také důvodu, proč by měl první žalovaný svému dělníku platiti menší náhradu za automobilový úraz, nežli dělníku cizímu.

Třebas byl první žalovaný provozovatelem podniku, v němž byl žalobce při úrazu právě činným, jest za úraz odpovědný nikoliv podle §u 46 úr. zák., nýbrž podle §u 47 úr. zák. a zákona automobilového, neboť jízda osobním autem, zavínivší úraz, nemá s provozováním podniku a zaměstnáním žalobcovým v podniku nic společného. Nejen druhý žalovaný, ale i první žalovaný jest povinen, nahraditi žalobci, oč obdržel a obdrží od úrazové pojišťovny méně, než mu podle automobilového zákona přísluší, jmenovitě bolestné a rozdíl v léčební a invalidní rentě.

Jelikož nižší soudy, vycházejíce z mylného názoru, že prvý žalovaný žalobci za úraz vůbec neručí, nejednaly o námitkách, vznesených ve věci samé, zůstalo řízení kusým, pročež byly podle §u 510 c. ř. s. oba rozsudky zrušeny a rozepře vrácena prvnímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí.

První soud uvádí v důvodech, že kdyby i prvý žalovaný ručil za úraz podle §u 47. úr. zák., musila by žaloba ohledně požadované renty býti pro tentokráte zamítnuta, poněvadž úrazová pojišťovna ještě nevyměřila renty žalobcovy a proto se neví, jaký rozdíl může žalobce od žalovaného žádat. Nehledíc k tomu, že úrazová renta zatím snad již vyměřena byla, nemůže

udaný důvod vésti k zamítnutí žaloby pro předčasnost, neboť nárok žalobcův jest již splatný a není zákonného předpisu, pro který by žalobce musil s jeho vymáháním čekati na vyměřené úrazové renty pojišťovnou. Nebude-li možno rozdíl mezi rentami žalobci příslušejícími podle všeobecných předpisů a podle úrazového zákona jinak zjistiti, bude to důvodem přerušení řízení podle §u 190. c. ř. s. až do rozhodnutí úrazové pojišťovny, žaloba z toho důvodu nemůže býti zamítnuta. To platí i ohledně druhého žalovaného Alfreda H. Jelikož dovolání bylo podáno také jménem tohoto žalovaného a navrhuje zrušení obou rozsudků v celém obsahu, bylo mu vyhověno u obou žalovaných a uznáno, jak uvedeno.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 19. prosince 1923. Rv. I. 1098/23.

Podmínky práva retenčního podle čl. 313 obch. zák.

Zemský soud v P. vyhověl žalobě firmy T. a Ph. ve V. proti F. K. v Praze o vydání 18 kusů střížního zboží a stroje na stříhání vzorků, zjistiv, že strany spolu sice vyjednávaly o podmínkách smlouvy komisionářské, že však k definitivnímu ujednání smlouvy té nedošlo, že během vyjednávání toho žalovaný, jakožto nastávající komisionář v městě P., obdržel od příjemce žalující firmy do uschování uvedené zboží a stroj, jež se zdráhá žalující firmě vydati s tím odůvodněním, že mu přísluší retenční právo pro výlohy 18.412 Kč 95 h a 950.000 K rak. za žalující firmu vynaložené. V odůvodnění uvedl soud prvě stolic, že se žalovaný dovolával smluveného práva retenčního, tedy retenčního práva podle čl. 313 a násl. obch. zák., ale práva toho nedokázal, ježto právě s ujednáváné smlouvy komisionářské sešlo, že se rovněž nemůže odvolávati na výjimečné ustanovení § 471 obč. zák. ve znění třetí dílčí novely, ježto ani netvrdí, že by byl na věci, uvedené ve výroku rozsudečném, byl učinil nějaký skutečný náklad, takže jemu nepřísluší retenční právo ani podle smlouvy, ani podle ustanovení zákona.

Vrchní zemský soud v P. vyhověl odvolání žalovaného a zrušil rozsudek prvního soudu, vyhradiv právní moc, z těchto důvodů: Soud odvolací souhlasí se zjištěním prvního soudu, že mezi stranami nedošlo k definitivní smlouvě komisionářské, následkem čehož nemůže se žalovaný dovolávati ustanovení čl. 374 obch. zák., aby uplatnil právo retenční; naproti tomu však nesdílí odvolací soud názor prvního soudu, že žalovaný nemůže